

Tirsdag den 7. februar 2023 (D)

1

22. møde

Tirsdag den 7. februar 2023 kl. 13.00

Dagsorden

1) Udvidet spørgetime med statsministeren.

2) 2. behandling af lovforslag nr. L 26:

Forslag til lov om ændring af lov om institutioner for almen- og tekniske uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. (Afstandszoner i skoleåret 2023/24).

Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).
(Fremsættelse 26.01.2023. 1. behandling 31.01.2023. Betænkning 02.02.2023).

Kl. 13:00

Meddelelser fra formanden

Formanden (Søren Gade):

Mødet er åbnet.

Medlem af Folketinget Mette Thiesen, der har stået uden for grupperne, har meddelt mig, at hun fra i dag, den 7. februar 2023, er indtrådt i Dansk Folkepartis folketingsgruppe.

Fra statsministeren har jeg modtaget meddelelse om, at det ved kongelig resolution af 6. februar 2023 er bestemt, at ledelsen af de under Forsvarsministeriets hørende forretninger fra i går og indtil videre overdrages til økonomiminister Troels Lund Poulsen.

Meddelelsen vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. nedenfor).

[>Folketingets formand

Efter min indstilling er det ved kongelig resolution af 6. februar 2023 bestemt, at ledelsen af de under Forsvarsministeriet hørende forretninger fra dags dato og indtil videre overdrages til økonomiminister Troels Lund Poulsen.

Jeg beder formanden underrette Folketinget herom.

Sign. Mette Frederiksen
/Carsten Madsen<].

I dag er der følgende anmeldelser:

Lisbeth Bech-Nielsen (SF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 23 (Forslag til folketingsbeslutning om ret til en basal erhvervskonto for erhvervsdrivende).

Leif Lahn Jensen (S), Lars Christian Lilleholt (V), Henrik Frandsen (M), Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), Peter Skaarup (DD), Ole Birk Olesen (LA), Mai Mercado (KF), Peder Hvelplund (EL), Martin Lidegaard (RV), Peter Kofod (DF), Helene Liliendahl Bryden-sholt (ALT), Peter Seier Christensen (NB) og Aaja Chemnitz (IA):

Beslutningsforslag nr. B 24 (Forslag til folketingsbeslutning om at bevare store bededag og give politikerne 10 pct. mindre i løn (borgerforslag)).

Mai Villadsen (EL) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 25 (Forslag til folketingsbeslutning om et nationalt forbud mod PFAS i forbrugerprodukter).

Titlerne på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Retsudvalget har afgivet:

Betænkning og indstilling vedrørende valg af Folketingets Ombudsmand.
(Beslutningsforslag nr. B 26)

Betænkningen og indstillingen vil fremgå af www.folketingstidende.dk.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Udvidet spørgetime med statsministeren.

Kl. 13:01

Formanden (Søren Gade):

Jeg giver ordet til statsministeren for en indledende redegørelse.

Kl. 13:01

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Tak for det. Jeg vil gerne starte med at sende mine varmeste hilsner til forsvarsministeren, som nu desværre er blevet sygemeldt. Vi glæder os til at få ham tilbage igen, når han er klar til at optage sit arbejde. Så vil jeg på regeringens vegne sige, at vi ser frem til et rigtig, rigtig godt samarbejde med det nyvalgte Folketing. Lad mig fremhæve tre af regeringens hovedprioriteter her frem til sommer: Det er forsvar og sikkerhedspolitik, det er sundhedsområdet, og det er uddannelser, og det sidste vil jeg gerne have lov til at uddybe i dag.

I weekenden var der DM i skills i Fredericia. Her kæmpede hundredvis af unge mennesker om at blive de bedste til netop deres fag: fremtidens elektrikere, vvs'ere, social- og sundhedsassistenter,

klejnsmede og mange andre. Sidste år uddannede vi i Danmark 27.000 faglærte. Selv om vi er et lille land, er det tal alt, alt for lavt. Derfor skal vi styrke erhvervsuddannelserne, vi skal gøre folkeskolen mere praktisk, og vi skal give flere børn og unge mulighed for at trives, lære og vokse. For elever er forskellige. Nogle er gode til ord og tal og til at sidde stille, og andre er gode til at bygge, forme og reparere og ikke altid til at sidde stille. Men det er altså, som om vi har skabt en folkeskole, der lægger mest vægt på det boglige. Måske derfor er der også for mange, der vælger erhvervsuddannelserne fra.

I regeringen mener vi, at vi har behov for i det hele taget at reformere vores uddannelsessystem, og det gælder sådan set hele vejen rundt. Samlet set vil vi investere flere penge i uddannelse og undervisning. Vi vil gerne skabe nogle nye og attraktive og i virkeligheden også mere fleksible uddannelsesveje for alle unge, også de alt for mange, der slet ikke er i gang med en uddannelse. Jeg tror, vi på mange måder tænker uddannelser lidt for gammeldags i Danmark. Vi har behov for at tænke uddannelse som noget, der foregår igennem hele vores liv og vores arbejdsliv. Man kan også sige det på en anden måde: Måske skal vi tænke et uddannelsessystem, der passer bedre til både os mennesker og også vores arbejdsmarked. Vi begynder med de videregående uddannelser. Engang for ikke så mange år siden var universiteterne i Danmark for de få, især for dem, der skulle specialisere sig og måske forske. Men i dag er universiteterne blevet en uddannelsesvej for rigtig, rigtig mange. Arbejdsmarkedet har forandret sig, der er nye jobfunktioner og nye krav, og samtidig med det er universiteterne blevet en hovedvej i uddannelsessystemet. Men det er ikke sikkert, at den måde, vi uddanner de unge på, helt er fulgt med.

I dag er der rigtig mange unge på kandidatuddannelserne, der giver udtryk for, at der er for lidt undervisning, for lidt feedback og for store hold. Der er sågar nogle af de unge, der siger, at de faktisk kæmper lidt med og mod ensomheden, fordi de er overgivet til sig selv så mange timer, og vi kan se, at overgangen fra i hvert fald en del universitetsuddannelser til arbejdsmarkedet føles svær. Derfor vil vi gerne ind og kigge på kandidatuddannelserne og gøre en del af dem til 1-årige uddannelser med højere kvalitet, mere undervisning, mere vejledning, mere feedback og mindre hold, og vi vil gerne have en meget, meget tættere kobling til erhvervslivet og dermed det arbejdsmarked, de skal ud på efterfølgende. Vi vil gerne have, at det bliver lettere at gå fra studie- til arbejdsliv, og så vil vi rigtig gerne have, at flere også tænker, at uddannelse er noget, man netop vender tilbage til i løbet af arbejdslivet. Hvis man f.eks. har taget en 1-årig kandidatuddannelse, er det vores ønske, at man så senere, når man har været ude i nogle år og arbejdet og dygtiggjort sig, kan vende tilbage til universitetet og dygtiggøre sig endnu mere. Vi kommer snart med vores udspil, vi ser frem til at forhandle det med Folketingets partier, og jeg vil gerne allerede nu fra min side sige, at jeg håber, at det her bliver set i en sammenhæng med en række andre forslag, vi også kommer med på hele uddannelses-, skole- og undervisningsområdet, fra den mere praktiske folkeskole til et større sats på erhvervsuddannelserne og et løft af vores ufaglærte og meget, meget andet, når vi taler uddannelse og læring.

Til de nordatlantiske mandater, som er her i dag, vil jeg gerne sige tak for et rigtig godt samarbejde undervejs i regeringsforhandlingerne. Som I ved, prioriterer regeringen rigsfællesskabet meget højt. Vi vil både et tæt, et konkret og et meget løsningsorienteret samarbejde både med Færøerne og med Grønland, og det gælder på områder, som varetages af Danmark for hele riget, men selvfølgelig også på områder, som er overtaget af de to andre lande. Når det gælder det kommende forsvarsforlig, vil vi sørge for en tæt inddragelse både af Færøernes landsstyre, men også Grønlands naalakkersuisut og i øvrigt jer nordatlantiske mandater, så vi får truffet de beslutninger, der er de bedste for hele rigsfællesskabet.

Til sidst vil jeg gerne sige noget: En tragedie har ramt Tyrkiet og Syrien. Der er et forfærdende antal omkomne, ødelagte bygninger og mennesker og alt for mange sårede. Vi står over for en svær humanitær situation. Vi sender i dag de varmeste tanker til ofrene og til de mange familier, der er berørt, og i øvrigt også til de mange nødhjælpsarbejdere, der allerede nu kæmper mod uret. Danmark hjælper selvfølgelig. Det har vi sagt direkte, og det vil vi vedblive med at gøre. Tak for ordet.

Kl. 13:07

Formanden (Søren Gade):

Vi siger tak til statsministeren, og vi går vi nu videre med spørgsmål fra partilederne. Jeg skal gøre opmærksom på, at fru Mai Villadsen og fru Pernille Vermund ikke deltager i spørgetimen. Spørgeren og statsministeren har begge op til 2 minutters taletid; herefter følger to opfølgende spørgsmål, hvor spørgeren og statsministeren hver gang har 1 minuts taletid.

Den første spørger er fru Aki-Matilda Høegh-Dam.

Kl. 13:07

Spm. nr. US 1

Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):

Tak. I forbindelse med finanslovsforhandlingerne tilbage i 2020 fik Siumut afsat midler til en undersøgelse, som havde til opgave at belyse anbringelser af grønlandske børn i Danmark. Denne undersøgelse var et ønske, der bl.a. kom fra en frivillig organisation, der hedder Mentor Immanuel, bestående af grønlændere, som var blevet bevidst om et retssikkerhedsmæssigt problem for kalaallit og inuit i Danmark.

Kort sagt har vi på baggrund af den undersøgelse fra Siumut kategoriseret to af de største problemstillinger. Den første handler om kalaallits/inuits retssikkerhed. I mødet med systemet bliver forældrene dømt ude på forhånd på baggrund af kulturelle og sproglige barrierer. Som følge af brug af ugyldige test bliver forældre bedømt som uintelligente, og selv Institut for Menneskerettigheder har kritiseret netop dette. I yderste fald har det også resulteret i, at barnet blev anbragt uden for hjemmet på forkerte vilkår.

Det andet problem er barnets tarv. Der er nemlig tidspunkter, hvor en anbringelse er det rigtige for barnet. Jeg har selv snakket med en håndfuld tidligere anbragte, imødekommende og stærke inuit, som taler om en helt anden smerte, de går igennem efterfølgende. De beretter om daglig racisme samt smerten, der kommer ved tabet af sprog og kultur. Som en af dem sagde til mig – og jeg citerer:

Det var ellers det rigtige at fjerne mig fra min mor, som jo på det tidspunkt var voldelig, men jeg gik fra fysisk vold til psykisk vold, hvilket på den lange bane var langt værre.

I regeringsgrundlaget har vi sammen sikret os, at vores selvstændige identitet, kultur og sprog skal respekteres i samarbejdet, og derfor er mit spørgsmål: Hvordan kan vi i samarbejdet sikre, at retssikkerheden for det eneste oprindelige folk i det danske kongerige, kalaallit/inuit, bliver styrket i mødet med systemet, og ligeledes sikre, at vores børn kan bevare deres sprog, kultur og identitet i forbindelse med sådan en anbringelse?

Kl. 13:09

Formanden (Søren Gade):

Statsministeren.

Kl. 13:09

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Først og fremmest vil jeg sige tak for det spørgsmål, som jo berører et meget, meget følsomt emne. Jeg er glad for de mange aspekter, spørgeren kommer rundt om, og det starter og slutter jo altid med barnets tarv. Og der vil selvfølgelig være situationer, hvor et barn

bosiddende i Danmark med grønlandske rødder har behov for at blive anbragt uden for hjemmet, fordi moren eller faren eller begge ikke kan varetage barnets interesser og drage den omsorg, som barnet har behov for. Og der er det selvfølgelig vigtigt, at der så er et særligt fokus på de omstændigheder, der kan være omkring sprog.

I enhver anbringelse skal man jo altid søge et godt samarbejde med forældrene, også selv om forældrene og de sociale myndigheder, der er omkring barnet, ikke nødvendigvis er enige – på trods af dette skal man selvfølgelig stadig væk søge det gode samarbejde. Så jeg synes, det er rigtigt at have fokus på det her område, og der er børn, i Danmark, som er særligt udsatte, og som har behov for en helt særlig hjælp. Tak for at bringe området op – og jeg ved, at ministeren også er opmærksom på problemstillingen.

Kl. 13:11

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:11

Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):

Tak til statsministeren for svaret. Det er jo således, at vi, de grønlandske folketingsmedlemmer, også adskillige gange har bragt denne problematik op over for både den daværende og den nuværende socialminister. Det er også således, at et af de tiltag, man har forsøgt at få etableret fra den tidligere socialministers side, var, at man sendte et brev ud til alle kommuner i Danmark, netop for at belyse, at idet retssikkerheden netop ikke bliver opfyldt, hvis det er, der er sproglige og kulturelle barrierer, så har f.eks. den enkelte forælder ret til en tolk, på trods af at man er dansk statsborger og på papiret egentlig burde være integreret.

Det er jo ikke engang nok nogle gange med tolk, men det er en rettilighed, som man ikke bare burde kunne sige nej til. Alligevel ser vi adskillige gange, at der stadig bliver sagt, at det kan man slet ikke få etableret. Så vil statsministeren være villig til at tilrette den nationale lovgivning, således at man måske kunne sikre retssikkerheden for kalaallit og inuit i Danmark – at der blev taget mere højde for det både kulturelt og sprogligt?

Kl. 13:12

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren.

Kl. 13:12

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Det synes jeg er et svært spørgsmål at svare på, for jeg kender ikke helt konsekvenserne deraf. Jeg ved jo også – jeg har selv arbejdet med socialpolitik igennem mange år – at der kan opstå meget forskellige situationer. Selvfølgelig er der forskel på forløb. Der kan være et forløb, hvor man er igennem eksempelvis en § 50-undersøgelse omkring barnet og man er inde i et længere samarbejde, og der skal man selvfølgelig efterstræbe, at samarbejdet foregår på de bedste præmisser, men der kan også opstå en helt akut situation, hvor barnet altså er i risiko for at lide overlast, opleve overgreb, vold, alkoholmisbrug og andet; der er det jo ikke sikkert, at man lige har en tolk tilgængelig på det tidspunkt, hvor politi eller sociale myndigheder – det vil jo være i et samarbejde – rykker ud for at hjælpe barnet.

Så det kan jeg ikke svare på på stående fod. Men jeg kan give den tilkendegivelse, at det er klart, at når det handler om herboende grønlandere, som af den ene eller den anden årsag ikke taler det danske sprog, og man er i et møde med de sociale myndigheder omkring børnene, skal man jo efterstræbe et så godt samarbejde som overhovedet muligt, og det fordrer også et fokus på sproget. Men jeg er ikke sikker på, man vil kunne leve op til det i alle givne situationer.

Kl. 13:13

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:13

Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):

Tak til statsministeren. Statsministeren nævnte netop også selv, at der måske kunne være noget med det under Socialministeriet. Det er jo også således, at finanslovsforhandlingerne på tværs af ministerierne og diverse reserver langsomt også er begyndt at blive diskuteret, og de nordatlantiske mandater er også blevet inviteret endnu en gang til drøftelser om reserven inden for socialområdet, hvilket også er en positiv ting. Det er jo bl.a. på den måde, at vi, på trods af at vi sidder der som observatører, har været med til at sikre midler til både børn og unge i socialt udsatte positioner, hjemløse grønlandere m.m. Det står jo også i regeringsgrundlaget, at vi skal inddrages så meget som overhovedet muligt i forbindelse med finanslovsforhandlinger om emner, der handler om Grønland.

Det er således, at vi endnu ikke er blevet inviteret og der er heller ikke blevet rakt ud om, at der vil komme nogle forhandlinger på andre ministerielle områder i forhold til finanslovsforhandlingerne. Er det noget, som statsministeren stadig holder fast i, og hvordan vil man i så fald sikre sig, at man overholder regeringsgrundlaget, og at vi så også faktisk bliver inddraget i andre ministerielle regi i forhold til finansloven?

Kl. 13:14

Formanden (Søren Gade):

Statsministeren for et afsluttende svar på spørgsmålet.

Kl. 13:14

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Tak for det. Jeg vil sige, at finanslovsforhandlingerne jo ikke er gået i gang og regeringen slet ikke har fremlagt sit finanslovsforslag for indeværende år endnu. Vi vil selvfølgelig meget gerne være opmærksom på tværs af ministerområderne der, hvor der skal være et samarbejde, også med de nordatlantiske mandater. Så ja, det vil vi være opmærksom på.

Og må jeg så ikke, mens jeg har ordet, sige, at det, der også bliver sagt i spørgsmålet her, jo handler om den racisme, som en del grønlandere oplever i Danmark, og det rammer selvfølgelig børn meget, meget hårdere, end det rammer voksne, men det er jo en uskik i det hele taget, og der har vi en fælles opgave. Jeg føler mig også selv forpligtet til at sikre, at lige gyldigt hvem man er i vores rigsfællesskab, og lige gyldigt hvor man bor, så skal man behandles ordentligt og respektfuldt. På mig gør det også ondt, når jeg hører f.eks. unge grønlandere fortælle, at et efterskoleår er blevet ødelagt, fordi der har været racisme, eller at man ikke er blevet taget godt imod på en uddannelsesinstitution eller i øvrigt i ungdomslivet i Danmark. Så her er der noget, vi skal have sat ind over for.

Kl. 13:15

Formanden (Søren Gade):

Vi siger tak til fru Aki-Matilda Høegh-Dam.

Vi går videre til næste spørger, og det er fru Aaja Chemnitz.

Kl. 13:15

Spm. nr. US 2

Aaja Chemnitz (IA):

Tak for ordet. I skåltalerne ønsker mange at tale rigsfællesskabet op. Der tales om en sammenhængskraft, og når andre nationer viser interesse for Grønland, ser vi pludselig en dansk interesse for at ville bidrage til rigsfællesskabet med en understregning af, at vi er et fællesskab. Og ud over den relation mellem Grønland og Danmark

ved vi, at knap 17.000 grønlændere bor i Danmark. Det svarer til 30 pct. af befolkningen i Grønland, og behovet for at bevare kontakten til familien hjemme i Grønland er meget stort. Det ved vi fra sociale medier, fra forsamlinger og fra hilsner hjem til Grønland, bl.a. op til jul. Kontakten mellem grønlændere i Danmark og folk hjemme i Grønland udgør nok den stærkeste sammenhængskraft af dem alle i rigsfællesskabet.

Under åbningsdebatten fortalte IA om hundredvis af folk hjemme fra Grønland, som har skrevet om de problemer, der er med moms-betaling. De skriver om en aanaa, dvs. en bedstemor, der har valgt at bosætte sig i Danmark, og som skal betale moms for at modtage et billede af sit barnebarn fra Grønland; en uddannet tømrer, som er nødt til at sende sine tidligere lærebøger til familiemedlemmer i Danmark, og som er nødt til at betale moms af de her bøger, som han allerede en gang har betalt moms af; familiemedlemmer, som ikke længere sender fødselsdagsgaver eller julegaver hjemme fra Grønland til deres familie i Danmark. Listen er lang, og den er fyldt med tåbelige historier, og problemet med den grænsehindring skyldes, at man ikke har taget højde for Grønland, dengang regler fra EU trådte i kraft i Danmark.

Vi ser gang på gang, at Danmark glemmer Grønland i EU-sammenhænge, og derfor vil jeg gerne spørge statsministeren, om regeringen ser dette som et problem for sammenhængskraften i rigsfællesskabet.

Kl. 13:17

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren.

Kl. 13:17

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Direkte adspurgt bliver jeg da også – hvordan skal jeg formulere det – irriteret over, at man ikke kan sende en julegave eller en julehilsen inden for et rigsfællesskab, uden at der bliver pålagt, hvad der her er beskrevet. Jeg ved, at skatteministeren er opmærksom på problemstillingen og er i gang med at afdække den, og det er nok det bedste svar, jeg kan give – altså at vi må se, om vi kan få løst problemet. Jeg har også hørt en fugl synge om, at der er noget EU-regulering, og det er også det, spørgeren henviser til, og de regler skal vi overholde. Men skatteministeren er opmærksom på det, og så må vi se, om ikke vi kan finde et konkret svar på et meget konkret problem, som vi faktisk ønsker at løse.

Kl. 13:18

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:18

Aaja Chemnitz (IA):

Tak for det. Mange små erhvervsdrivende i Grønland oplever også, at der er handelsbarrierer mellem Grønland og Danmark. Det er små erhvervsdrivende, som gerne vil sende deres produkter til kunder i Danmark, og mange er stoppet helt med at sende deres produkter til Danmark, på trods af at man må gå ud fra, at der er et fælles ønske mellem Grønland og Danmark om at styrke handel og eksport og styrke den økonomiske udvikling i Grønland.

I et svar fra netop skatteministeren fralægger man sig ansvaret og peger på EU. Det er lidt for nemt, at man bare slår ud med armene fra regeringens side og siger, at det hører til i EU, for Danmark er jo netop medlemsland i EU. Og Grønland har tilmed også en stærkere tilknytning til EU, fordi vi er et OLT-land, så der er jo mange forskellige løsningsmuligheder, man godt kunne afsøge. Danmark har mange frihandelsaftaler rundt omkring i verden, det er også en del af den åbne økonomi, som Danmark har, og derfor vil jeg spørge statsministeren som minister for rigsfællesskabet, om man

vil anerkende, at vi skal arbejde for, at der også bliver frihandel i rigsfællesskabet med henblik på at fremme erhvervsudviklingen i Grønland.

Kl. 13:19

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren.

Kl. 13:19

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg tror ikke, der er nogen i regeringen, der sådan forsøger at fralæge sig et ansvar på det her område med henvisning til EU, men når en minister bliver spurgt, hvad det er, der gør, at reglerne er, som de er, så skal vedkommende svare på det, og hvis svaret er EU-regulering, er det EU-regulering. Det betyder ikke, at regeringen ikke i øvrigt vil samarbejde med de nordatlantiske mandater her i Folketinget og afsøge, om vi kan få det ændret. Jeg synes ikke helt, at man kan angribe en minister for at svare på det faktuelle, altså på, hvorfor tingene er, som de er, men jeg vil da gerne have en større smidighed på det her område, og derfor bliver svaret nok også lidt som før, nemlig at det jo er skatteministeren, der er ressortansvarlig minister og ikke mig som statsminister.

Men jeg synes, det er en relevant problemstilling, og regeringens holdning er sådan mere generelt, at alt, hvad der måtte være af hindringer for, at vi har et godt, velfungerende, smidigt og hverdagsnært rigsfællesskab, vil vi altid gerne se om ikke vi kan udfordre og gøre noget ved. Så tilsagnet er det samme som før, nemlig at det vil vi gerne kigge videre på.

Kl. 13:20

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:20

Aaja Chemnitz (IA):

Tak. Problemstillingen er også blevet anmeldt som en grænsehindring, og der er blevet stillet et nyt spørgsmål til ministeren. Så der bliver fulgt op herfra.

Noget andet, som vi ved statsministeren også er med til, er jo rigsmøderne, og her drøftes stort og småt. Vi ved også, at listen med grænsehindringer desværre vokser sig længere og længere, fordi der bliver anmeldt flere og flere ting. I regeringsgrundlaget har regeringen en målsætning om, at der skal skabes et tværgående overblik over det udestående lovarbejde og de grænsehindringer, der skal løses i fællesskab mellem Grønland, Danmark og Færøerne, men oplevelsen er, at der kommer flere og flere ting på listen – i virkeligheden hurtigere, end man får løst de ting, der er kommet på listen, altså de grænsehindringer. Og i det her konkrete tilfælde kunne det jo godt være en oplysningskampagne sammen med toldvejledning. Det kunne også godt være, at Danmark tog fat i EU for at finde en løsning på det her med frihandel.

Så derfor vil jeg høre: Hvad vil regeringen gøre for at forebygge nye grænsehindringer og løse de eksisterende grænsehindringer mellem Grønland og Danmark?

Kl. 13:21

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren for et afsluttende svar.

Kl. 13:21

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg tror jo i virkeligheden, at det vigtigste i den her sammenhæng er vores fælles opmærksomhed omkring det. Og derfor er det rigtigt, hvad enten det er store forhindringer eller små forhindringer, at de

ansvarlige ministre, for det vil være på forskellige områder, får det at vide og kan lave så målrettet en indsats som overhovedet muligt.

Så synes jeg jo helt generelt, at det er et ansvar for alle regeringens ministre, men også Folketinget, når vi lovgiver, at holde øje med, om det er noget, der kan have en negativ konsekvens for rigsfællesskabet, altså om der kan være noget, man ikke er opmærksom på, når man i øvrigt sidder og enten forbereder en lovgivning, vedtager en lovgivning eller følger op på en lovgivning.

Så vores fælles opmærksomhed tror jeg i virkeligheden er vores bedste våben, og der er i hvert fald et tilsagn fra regeringen om, at vi gerne vil være med til at løse de problemer, der er.

Kl. 13:22

Formanden (Søren Gade):

Vi siger tak til fru Aaja Chemnitz.

Vi går videre i spørgerrækken, og jeg giver ordet til fru Anna Falkenberg.

Kl. 13:22

Spm. nr. US 3

Anna Falkenberg (SP):

Tak for ordet. Jeg vil gerne starte med at takke statsministeren for de gode drøftelser, vi havde under regeringsforhandlingerne. Jeg synes, det er vigtigt, at rigsfællesskabet fylder så meget i regeringsgrundlaget. Det er også efter min mening af stor betydning, at ambitionerne om yderligere inddragelse af de nordatlantiske mandater og de respektive regeringer på Færøerne og i Grønland er centralt i regeringsgrundlaget. Det bekræftede statsministeren også med den indledende bemærkning, så tak for det. Jeg ser frem til et godt samarbejde, hvor vi deler ambitionen om at styrke og udvikle vores rigsfællesskab.

I regeringsgrundlaget står der, at regeringen vil inddrage Færøerne og Grønland i beslutninger, der har konsekvenser for rigsfællesskabet. Regeringens rettesnor vil være, at intet om Færøerne eller Grønland skal besluttet uden om Færøerne og Grønland. Denne sætning mener jeg er meget central i forhold til vores videre arbejde. Men vil statsministeren forsøge at uddybe, hvad hensigten er bag denne ordlyd, og hvordan man konkret vil udmønte denne rettesnor?

Kl. 13:23

Formanden (Søren Gade):

Statsministeren.

Kl. 13:23

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Tak, også for det spørgsmål. Det er helt gensidigt; vi havde rigtig gode drøftelser på Marienborg, synes jeg, med alle fire nordatlantiske mandater.

Når vi skriver, som vi gør, i regeringsgrundlaget, er det jo for også at sende et meget, meget klart signal fra vores side om, at den ligeværdighed og den respekt, vi mener der skal være mellem de tre parter i rigsfællesskabet, er det, der skal gennemsyre vores samarbejde. Et af de områder, hvor det er helt åbenbart, at vi har behov for et meget, meget tættere samarbejde, er jo forsvars-, udenrigs- og sikkerhedspolitikken. For verden flytter sig, krigen er kommet tilbage til vores eget kontinent. Et stadig mere aggressivt Rusland og hele Arktis, der forandrer sig, og som får en helt anden global interesse og potentielle modsætninger i sig, gør jo, at vi har behov for at få tætnet vores samarbejde. Det har vi gjort med kontaktudvalget under den tidligere socialdemokratiske regering. Det var et samarbejde, der fungerede rigtig godt, og det har vi bekræftet med hinanden at vi ønsker at fortsætte, selv om der nu er skiftet regeringer i alle tre lande og vælgerne har talt.

Så det er jo i virkeligheden en tilkendegivelse af, hvordan vi værdimæssigt som regering ser på rigsfællesskabet. Vi ønsker, at det skal være ligeværdigt, ordentligt og respektfuldt, og derfor skal Folketinget ikke sidde og træffe beslutninger om noget, der vedrører Grønland og Færøerne, uden at det er som en del af vores samarbejde.

Kl. 13:24

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 13:24

Anna Falkenberg (SP):

Tak for svaret. Jeg deler statsministerens betragtning om, at det er vigtigt at have Færøerne og Grønland med i alle beslutninger, der bliver truffet. Det gælder både regeringerne, men også os nordatlantiske mandater, for det er her, mange af de beslutninger, der påvirker Færøerne og Grønland direkte, bliver truffet. Så tak for det svar.

Det er ikke nogen hemmelighed, at Sambandspartiet og jeg ønsker en fornyet handelsaftale med EU, således at Færøerne i højere grad kan eksportere færdigbehandlede madvarer som f.eks. færdigproduceret makrel til det europæiske marked. Jeg kunne derfor tænke mig at høre, eftersom statsministeren også selv har givet udtryk for at kunne lide makrelmadder, hvad statsministeren mener nødvendigheden af en ny handelsaftale mellem Færøerne og EU er.

Kl. 13:25

Formanden (Søren Gade):

Statsministeren.

Kl. 13:25

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Først og fremmest må I ikke sælge alle makrellerne til andre. Vi vil også gerne have det i Danmark. Nej, spøg til side. Jeg tror aldrig, jeg har fået et spørgsmål om makrel i Folketingssalen, men jeg har godt nok fået det mange andre steder og er stadig væk fuld af forundring over, hvor mange danskere der ikke spiser makrel i tomat. Men så er det godt, at vi har et rigsfællesskab, hvor man forstår værdien af den her spise.

Jeg er fuldstændig enig. Vi har behov for at knytte Færøerne meget, meget tættere til EU, og det er vi i fuld gang med. Det gælder på handelsområdet, men det gælder jo også i en række andre henseender. Og så sent som i går havde jeg en videokonference med den svenske statsminister – Sverige er jo formandskabsland for EU lige nu – hvor vi også diskuterede det nye EU-format med samarbejde med flere lande og flere partnere til EU. Så det er jeg meget, meget optaget af, ikke mindst på handelsområdet. Af mange årsager har vi en interesse i at få koblet Færøerne meget, meget tættere på EU. Så det er der fuld opbakning til i den danske regering.

Kl. 13:26

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 13:26

Anna Falkenberg (SP):

Tak for svaret. Grunden til, jeg også spørger, er, at den makrel, der bliver spist her, faktisk ikke importeres fra Færøerne, og det bliver den jo ikke, fordi vi ikke har mulighed for at eksportere færdigproduceret makrel, som makrel i dåse er, til et EU-land. Det var lidt derfor, jeg lavede den reference.

For at trække spørgsmålet lidt videre vil jeg sige, at jeg ved, at den forhenværende regering lavede et stort arbejde for at etablere en kontakt imellem EU og Færøerne, og at den nuværende også støtter Færøernes ønske om den her nye handelsaftale. Men hvordan ser

statsministeren at den videre proces skal være, altså hvis vi faktisk skal flytte det fra at være snak, en ambition og et ønske til faktisk at blive en realitet? Hvad er det regeringens og statsministerens intention at gøre videre for at fremme det her formål?

Kl. 13:27

Formanden (Søren Gade):

Statsministeren for en afsluttende bemærkning.

Kl. 13:27

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg kan sige, at vi, umiddelbart efter at regeringen blev dannet og vi havde holdt åbning af det nye Folketing, havde møde i rigsfællesskabet, og der var det her faktisk en af de ting, vi diskuterede. Der har vi lagt en plan, kan man sige, i fællesskab for nogle af de næste skridt, herunder en mere direkte kontakt med Kommissionen, som jeg også selv kommer til at engagere mig i. Så vi fortsætter det arbejde, der var påbegyndt, før den nye regering tiltrådte, med det meget, meget klare sigte, at der er et ønske hos Færøerne, men i øvrigt også hos Grønland om at komme tættere på EU. Det gælder på handelsområdet, men også på andre områder, og det arbejde fortsætter vi.

Kl. 13:28

Formanden (Søren Gade):

Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til fru Anna Falkenberg.

Jeg giver nu ordet til hr. Sjúrdur Skaale.

Kl. 13:28

Spm. nr. US 4

Sjúrdur Skaale (JF):

Tak for det. Jeg har mange gange påpeget problemet med de lange ventetider og de lange processer i retssystemet, og derfor er jeg utrolig glad for, at regeringen med justitsministeren i spidsen har sat sig for at forkorte dem. Men jeg synes, det kunne gøres mere kontant, end hvad der er lagt op til. Finansiell Stabilitet har gennem de sidste år ført sager ved domstolene, som har kostet statskassen mange penge. Flere hundrede millioner er gået til at betale sagsomkostningerne for dem, der er blevet frikendt.

I et svar til Folketinget i april 2021 anerkendte den daværende erhvervsminister, at sagerne var meget dyre, men han pointerede, at det var vigtigt for retsfølelsen, at et eventuelt ansvar for de kollapsede banker blev placeret. Og det er der ingen tvivl om. Det er vigtigt, at skyldige drages til ansvar. Men det er også vigtigt, at uskyldige ikke bliver straffet, og det er netop, hvad der er sket ved Finansiell Stabilitets odysse gennem landets retssale.

På Færøerne er mange personer blevet dømt socialt af de voldsomme anklageskrifter og har betalt en meget høj personlig pris. Men så er de blevet frikendt 10 år senere. Der har reelt været tale om domme, og det går altså ud over retsfølelsen.

Derfor har jeg tænkt mig at spørge statsministeren om, hvad hun synes om den idé, at når staten ligesom sætter en borger i sit sigtekorn, skal den lægge bånd på sig selv og sige, at efter f.eks. 5 år skal vedkommende have at vide, om han dømmes eller frikendes, altså at borgeren ved lov får krav på at sige: Efter 5 år skal der foreligge en konklusion på, om jeg er skyldig eller uskyldig.

Hvad synes statsministeren om den tanke?

Kl. 13:30

Formanden (Søren Gade):

Statsministeren.

Kl. 13:30

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg er ikke sikker på, at man kan sætte sådan en præcis dato på, men jeg synes jo helt generelt, at vi har en fælles interesse og i øvrigt

også en fælles opgave i at sikre, at der er så kort sagsbehandlingstid som overhovedet muligt. Og nogle af de eksempler, der har været, er jo et problem for retsfølelsen, og det er det jo, vil jeg bare sige, ikke mindst for offeret. Jeg står altid som udgangspunkt på offerets side, når der er tale om kriminalitet, men det gælder jo selvfølgelig også for gerningsmanden, og i særdeleshed i de tilfælde, hvor der så er tale om uskyld. Men for alle implicerede parter gælder det jo, at vi skal have nedbragt ventetiden, og det er derfor, vi i den nye regering har lagt op til en egentlig strafreform.

Det minder mig om en måske lidt bredere pointe, som ikke har noget med spørgeren at gøre, men tillad mig alligevel at sige, at det her jo er en af de store samfundsudfordringer, vi står over for, og som ikke er finansieret på forhånd. Og så vil jeg egentlig bare gentage over for Folketinget, at vi har behov for at skaffe finansiering til nogle af de ting, vi gerne vil, men at en strafreform, herunder af ventetiderne, er afgørende.

Kl. 13:31

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 13:31

Sjúrdur Skaale (JF):

Mange tak for det svar. Jeg er selvfølgelig meget enig. Der er jo også eksempler på unge mennesker, som får nogle meget milde domme, men hvor ventetiden efter dommen, den tid, de lever i et limbo, har været fatal for dem – og så bliver de næsten frikendt. Der er eksempler på, at voldsofre møder deres gerningsmænd på fri fod, flere år efter at ugeringen er begået.

Vi har jo også her i salen en person, som ventede i 7 år på at blive frikendt for beskyldninger om svindel med EU-midler, og anklagerne, pressens dom, den sociale dom var lige ved at koste et politisk parti at kunne sidde i Folketinget ved sidste valg. Efter valget stod det så klart, at vedkommende var uskyldig. Er statsministeren enig i, at det ville have været fatalt for retsfølelsen, hvis det omtalte parti var endt uden for Christiansborgs mure på grund af den lange proces? Ville det ikke være blevet udlagt som en slags dom, endda som en politisk dom, hvis det var sket? Og bør læren af det ikke være, at Folketinget for at beskytte retssamfundet og retsfølelsen sætter den grænse på f.eks. 5 år?

Kl. 13:32

Formanden (Søren Gade):

Statsministeren.

Kl. 13:32

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg tror ikke, det vil være rigtigt af mig at gå ind i så konkret en sag og udlægge, hvad konsekvenserne af den kan have været. Jeg tror, jeg vil henholde mig til det, jeg allerede har sagt, nemlig at jeg synes, de lange ventetider er et reelt problem for os som retssamfund og først og fremmest for ofrene – der bliver her nævnt voldsforbrydelser, og jeg kunne også nævne voldtægt og andre ting – men det kan det selvfølgelig også være for gerningsmanden, hvad enten dommen falder ud til den ene eller til den anden side. Nu blev der givet nogle eksempler fra Færøerne før.

Så jeg synes, vi skal have nedbragt de sagsbehandlingstider, men jeg bliver også nødt til at sige over for Folketinget, at det gør man ikke gratis. Altså, der er jo en grund til, at tingene sander til. Så vi har behov for at bruge flere penge inde i domstolens arbejde, kan man sige, men i allerhøjeste grad også i forhold til at sikre, at dem, der så skal afsone en dom, faktisk kan afsone den, for vi mangler kapacitet i kriminalforsorgen. Og det bekræfter jo bare endnu en gang, at vi har behov for at generere noget finansiering til det her

samfund, fordi der er nogle uløste opgaver, og her bliver der peget på en af dem.

Kl. 13:33

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:33

Sjúrdur Skaale (JF):

Tak for det. Som sagt sætter jeg stor pris på de ambitioner, man har. Men jeg er lidt i tvivl om, om det er penge alene, der løser det her, for der er også en slags inerti i det her. Der er en inerti i det, for hvis vi f.eks. tager Finansiell Stabilitets sager, har de vel kostet 1 mia. kr., og hundredtusindvis af kroner er gået til advokatsalærer. Jo længere sagerne varer, jo længere de trækker ud, jo flere penge tjener advokaterne. De har en klar interesse i, at det trækker ud så længe som muligt. Derfor er det ikke kun med penge, at det her skal løses. Jeg er sikker på, at det kræver, at der bliver sat sådan en pæl ned, og at nogle principper, som kunne være gældende, bliver trukket op. Når man kan bygge et krydstogtskib på et år eller en flyvemaskine på et år, kan man vel også klare at afvikle en retssag på f.eks. 5 år.

Kl. 13:34

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren for en afsluttende bemærkning.

Kl. 13:34

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg føler ikke lige, at jeg har belæg for at gå ind i påstanden omkring advokaterne her. Der er vi langt inde i noget, jeg synes man skal diskutere i andre sammenhænge.

Lad mig gentage: Jeg er ikke sikker på, at man kan sætte et præcist antal måneder og år på. Jeg synes, at vi i det hele taget skal have nedbragt ventelisterne, og det må vi gøre hvad vi kan for sker. Jeg er enig i problemstillingen.

Kl. 13:35

Formanden (Søren Gade):
Det afsluttede spørgsmålet. Vi siger tak til hr. Sjúrdur Skaale.
Vi går videre til fru Pia Olsen Dyhr.

Kl. 13:35

Spm. nr. US 5

Pia Olsen Dyhr (SF):

Tak, formand. Først vil jeg – og jeg er sikker på, alle mine kolleger i Folketinget er enige i det – sende en hilsen til vicestatsministeren i håb om, at han bliver hurtigt rask. Jeg tror, vi alle sammen er bekymrede og ved, hvor alvorligt det er. Så vi håber, at ministeren faktisk vil give sig tid til at blive rask.

Når det så er sagt, vil jeg sige, at det er vigtigt for mig, at det brede samarbejde i Folketinget i virkeligheden fortsætter på de præmisser, det altid har haft, nemlig forlig og aftaler, at et ord er et ord, og at man kan stole på hinanden. Man behøver ikke få ting vedtaget ved lov, for vi har nogle uskrevne spilleregler. Det er helt afgørende for mig, at vi bevarer det. Det er en form for ordentlighed, som egentlig har været krumtappen i dansk politik. Jeg har noteret mig, at statsministeren flere gange har sagt, at grunden til, det var vigtigt med en flertalsregering, var den der stabilitet. Jeg synes jo, at stabiliteten var der med forlig og aftaler, men man kan sige, at så bygger man yderligere oven på det.

Min bekymring er så, om en flertalsregering kan være med til at underminere den gamle norm for stabilitet, altså den gamle måde at gøre det på med forlig og aftaler. Lad mig komme med to eksempler. Det ene eksempel handler om minimumsnormeringer. Det er vedta-

get ved lov i Folketinget, faktisk stemte Venstre for, og det vil sige, at aftalekredsen udvides, fordi Venstres formand meget tydeligt i forbindelse med behandlingen af forslaget sagde, at de gerne trådte ind i kredsen, der er med i aftalen om minimumsnormeringer. Det vil sige, at det ikke kun var de partier, der havde indgået den oprindelige aftale; Venstre tiltrådte. Nu hører vi så fra regeringens side, at den aftale ikke længere gælder. Det undrer mig en smule, for der er faktisk stadig væk flertal i Folketinget. Det synes jeg ikke er ordentligt. Det er ét eksempel.

Et andet eksempel er spørgsmålet om drikkevandsboringer, og at man ikke må sprøjte omkring dem. Det er faktisk aftalt. Først skulle det være frivilligt, senere skulle der komme et forbud. Det er en aftale, der er bredt vedtaget i Folketinget fra De Konservative og Venstre helt ud til SF. Men nu siger man så, at det vil man lave om på eller i hvert fald skubbe forbuddet uden at invitere aftalekredsen, som jo ellers stadig væk har et flertal.

Derfor vil jeg gerne spørge statsministeren om noget: Er det den måde, man vil lave aftaler på, eller er det noget, man stadig væk tænker over i regeringen, eller kunne vi ikke blive enige om, at vi faktisk gerne vil bevare den tradition, vi har på Christiansborg?

Kl. 13:37

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren.

Kl. 13:37

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Altså, jeg vil sige, at jeg helt generelt fuldstændig deler SF's formands analyse af vigtigheden af både at kunne lave aftaler og forlig, og der er intet ændret i den forligspraksis, der er på Christiansborg, med den her regering. Det eneste nye, der er, og jeg har i hvert fald ikke prøvet det før, og nu har jeg siddet i Folketinget i mere end 20 år, er, at det her folketingsvalg var så særligt, at der er en række forlig, der er bortfaldet, fordi der ganske enkelt ikke er flertal bag dem. Det har vi ikke prøvet i samme omfang tidligere. Men ellers gælder fuldstændig normal praksis omkring forlig og aftaler, herunder at noget binder mere end noget andet, nemlig forliget, som jo kun kan opsiges op imod et folketingsvalg af et eller flere partier, som SF har gjort det på nogle forlig inden det seneste folketingsvalg. Så der er ikke noget ændret i praksis omkring aftaler og forlig.

Kl. 13:38

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:38

Pia Olsen Dyhr (SF):

Så håber jeg så, at de to ministre, altså henholdsvis ministeren, der sidder med minimumsnormeringer, og ministeren, der sidder med drikkevandsboringer, lytter efter, for det er ikke det, vi har oplevet være tilfældet med de her to aftaler, hvor der stadig væk er flertal. Jeg deler sådan set det her med at snakke om, at er der ikke flertal mere, så fred være med det, men når der stadig væk er flertal, må forudsætningen jo være, at det står ved magt, for ellers har vi jo slet ikke nogen spilleregler med hinanden, altså hvis en ny flertalsregering generelt bare kan kassere det, man gjorde tidligere. Og jeg tror, vi har brug for en form for ordentlighed herinde med hinanden. Det gælder drikkevand, og det gælder sådan set også minimumsnormeringer.

Kl. 13:39

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren.

Kl. 13:39 **Spm. nr. US 6****Statsministeren** (Mette Frederiksen):

Men der er jo en forskel på, om man laver et forlig, eller om man laver en aftale, og det ved alle Folketingets partier jo, for ved et forlig binder vi hinanden på godt og ondt, og ofte har vi jo forlig på områder, hvor det har en meget, meget lang rækkevidde, eller der er nogle andre årsager. En aftale er jo en anden institution, og hvis ikke der var forskel på de to, ville vi jo kun lave aftaler eller kun lave forlig med hinanden. Så alle jo ved, at spillereglerne omkring henholdsvis en aftale og et forlig er forskellige, og at et forlig binder på en helt anden måde, end når en kreds indgår en aftale eller en stemmeaftale. Det er også afhængigt af, hvordan mandaterne i øvrigt måtte falde ud omkring et lovforslag.

Så så vidt jeg kan se i alt, hvad jeg har kigget ind i, er der ikke noget som helst ændret i den forligspraksis, der er under den her regering, i forhold til hvad der har været under andre regeringer.

Kl. 13:40

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:40

Pia Olsen Dyhr (SF):

Nu talte jeg ikke om forlig. Nu talte jeg om to aftaler, som vi har indgået med hinanden. Med hensyn til drikkevand er det jo en aftale, der først udløber i 2023, og hvor vi har aftalt med hinanden, at et forbud skal træde i kraft – et forbud, som SF har fået ind i aftalen, hvor Venstre til gengæld fik at vide, at de kunne gøre det ad frivillighedens vej indtil da. Det var afgørende for SF, at man så havde den her udvej til slut. Det er svært, hvis man så bare kan annullere det bagefter, og jeg er meget opmærksom på, at der er forskel på aftaler og forlig, men det er jo, for at vi kan stole på hinanden. Jeg synes grundlæggende, at det er vigtigt, at vi har den der ordentlighed omkring processer. For hvis vi skal indgå aftaler med regeringen, og det er bestemt SF's ambition, så er det jo også med en forventning om, at vi ikke hele tiden skal sige, at så skal der være parallelitet: Hvis I skal have det, skal vi have det samtidig, for hvis vi ikke får det samtidig, gælder det så, når vi f.eks. skal have et forbud omkring drikkevandsboringerne? For så er det bare lige gyldigt. Og det er i virkeligheden det, jeg synes er vigtigt, for det er ordentlig parlamentarisk skik.

Kl. 13:41

Formanden (Søren Gade):

Statsministeren for en afsluttende bemærkning.

Kl. 13:41

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg ved af gode grunde ikke, hvad det er, man har aftalt i nogle forskellige aftalesammenhænge, hvor jeg ikke selv har været til stede. Men jeg kan sige, at den aftale- og forligspraksis, der har været gældende på Christiansborg under tidligere regeringer, også gælder under den her regering. Og det gælder jo i alle sammenhænge, hvad enten det er folkeskoleforliget, drikkevand eller noget tredje. Men hvordan man så præcis har snakket om det i en aftalekreds, tør jeg ikke sige, men det er et forlig. Altså, det, der gør, at det er et forlig, er, at der binder man hinanden og der ved man, at det skal opsiges forud for et folketingsvalg, og det er selvfølgelig vigtigt, at den praksis fortsætter.

Kl. 13:41

Formanden (Søren Gade):

Vi siger tak til fru Pia Olsen Dyhr.

Jeg giver nu ordet til fru Inger Støjberg.

Kl. 13:41

Inger Støjberg (DD):

Tak for det. Hvis der er noget, der ligger Danmarksdemokraterne og mig på sinde, er det jo som bekendt udlændingepolitikken, og jeg var derfor også meget stolt, da jeg som udlændinge- og integrationsminister i den daværende regering gennemførte paradigmeskiftet, jo i øvrigt med socialdemokratiske stemmer. Og jeg ved også, at netop det midlertidige ophold, altså det, at man kun er her, så længe man har brug for vores beskyttelse, og derefter så skal rejse hjem igen, er noget af det, der i øvrigt også ligger statsministeren personligt meget på sinde. Derfor blev jeg også meget bekymret, da jeg så regeringsgrundlaget, for hvis man slår op på side 45 – det er gemt godt væk – står der:

Regeringen vil håndtere det problem, vi har set den seneste tid, med unge kvinder fra Syrien, der har mistet deres opholdstilladelse, til trods for at de har vist, at de vil Danmark. Derfor vil regeringen give ret til fortsat ophold for visse udlændinge, som uddanner sig inden for områder, hvor der er mangel på arbejdskraft.

Når det bekymrer mig, er det selvfølgelig, fordi det, hvis man oversætter det, der står, jo så betyder, at man har en adgangsbillet til at blive i Danmark, hvis man går i gang med at uddanne sig til det *rigtige*, hvad det rigtige så end er. For det er slet ikke defineret. Altså, man køber sig, kan man sige, ad bagevejen til en adgangsbillet til at blive her, når man egentlig var i en situation, hvor man skulle rejse hjem og selvfølgelig genopbygge sit land med de kompetencer, som man jo har fået med sig fra Danmark. Derfor er mit spørgsmål til statsministeren for det første, hvordan man har tænkt sig at føre det her ud i livet, og for det andet, hvorfor man frafalder den aftale – nu er vi lidt tilbage til det med aftaler og forlig – som der jo er et bredt flertal i Folketinget for. Det er en aftale om, at vi beskytter folk, lige så længe de har behov for vores beskyttelse, men man skal jo ikke optage pladsen og tage den fra en, som ellers har behov for beskyttelsen, og derfor skal man selvfølgelig rejse hjem og bygge sit land op igen.

Kl. 13:43

Formanden (Søren Gade):

Statsministeren.

Kl. 13:44

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Den ansvarlige minister sidder selvfølgelig og kigger på det her, så jeg kan ikke redegøre for i detaljen, hvad det er for nogle præcise overvejelser, man gør sig. Der er i mine øjne tale om en relativt lille, afgrænset gruppe, hvor jeg tror, at man kan finde en løsning, som også kommer det danske samfund til gode. Og det betyder selvfølgelig også, at paradigmeskiftet står ved magt.

I det hele taget blev det at tænke flygtninge som noget, man er midlertidigt, jo grundfæstet helt tilbage under den forrige regering, er det vel efterhånden, altså den regering, jeg selv var en del af som justitsminister. Det var der, vi begyndte at arbejde med midlertidighed – § 7, stk. 3 – som så bliver fulgt op efterfølgende af andre regeringer, og det er et fuldstændig afgørende og vigtigt princip, at hvis man har et beskyttelsesbehov, skal man beskyttes. I mine øjne er det jo ikke nødvendigvis i Europa i øvrigt, men gerne i nærområdet. Men i fald man kommer til Danmark, nyder man vores beskyttelse her, og så skal man rejse tilbage, når forholdene i hjemlandet tilsiger det, så man kan være med til at genopbygge sit hjemland. Og så har vi altså set nogle helt konkrete eksempler på nogle, tror jeg, få syriske kvinder, hvor vi har brug for dem og deres arbejdskraft i Danmark. Men så skal vi jo finde en måde, hvor de så kommer over på nogle andre ordninger, og det er det, den ansvarlige minister er i gang med at kigge på.

Kl. 13:45

Kl. 13:47

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:45

Inger Støjberg (DD):

Men »at finde en ordning« lyder jo så altså uskyldigt, kan man næsten sige. Det lyder, som om det bare lige er nogle få, det her handler om. Det her er selve fundamentet i den danske udlændingepolitik, man er ved at ødelægge med det her. For det betyder, at man kan komme til Danmark nu, og at så kan man blive her, hvis man begynder med at studere det rigtige – og man har i øvrigt overhovedet ikke fortalt, hvad det er for nogle uddannelser. Jeg kan forstå, at det måske er sosu-assistent og sådan nogle ting, og dér er der frit optag. Det vil sige, at i det øjeblik, hvor man står til at skulle sendes hjem, kan man søge ind på en sosu-uddannelse, og så kan man få lov til at blive her. Det er jo det ene: Folk bliver her jo så selvfølgelig.

Det andet er, at det her jo vil have en enorm tiltrækningskraft, fordi man ved, at man faktisk kan få lov til at blive her, også selv om man ikke har brug for vores beskyttelse. Det er jo det, der er så problematisk, og det er det, der viser, at regeringen for mig at se simpelt hen ikke bærer udlændingepolitikken i hjertet, når det kommer til stykket, i hvert fald ikke den samlede regering. Det kan godt være, at statsministeren – og det tror jeg rent faktisk – godt kan se, at det her er et kæmpe problem, man er ved at skabe for sig selv og Danmark.

Kl. 13:46

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren.

Kl. 13:46

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg kommer aldrig nogen sinde til at skabe et kæmpe problem for Danmark på udlændingeområdet. Jeg bruger sådan set de fleste af mine vågne timer på det modsatte, ikke mindst i den nuværende situation i Europa, hvor der i nogle EU-lande er et større inflow af flygtninge, end der var tilbage i 2015, hvor den daværende regering ikke havde styr på situationen. Den situation skal Danmark jo ikke befinde sig i igen, og det føler vi os meget forpligtet af i den nye regering.

Til det her med, hvad fundamentet for udlændingepolitikken er, vil jeg bare sige, at det ganske enkelt er for forenklet kun at pege på paradigmeskiftet, som er en afgørende del. Men det er adgangen til statsborgerskab også; det er familiesammenføringsreglerne også; det er vores måde at håndtere kriminelle udlændinge på også; det er vores arbejde med at skabe et nyt asylcenter også; det vil i mine øjne en arbejdspligt på 37 timer også være. Så hvis man virkelig vil en stram udlændingepolitik, skal man kigge hele vejen rundt.

Når man har en stram udlændingepolitik, og det har vi i Danmark, og det skal vi blive ved med at have – af mange årsager – vil der også være nogle mennesker, som vil Danmark det bedste, som ikke begår kriminalitet, og som ønsker at bidrage positivt til vores samfund, der kommer i klemme, og lige så optaget vi skal være af at føre en stram udlændingepolitik, lige så gode skal vi jo også være til på nogle afgrænsede områder at hjælpe nogle af de mennesker, der er kommet i klemme, og hvor det tjener både nogle konkrete menneskers og samfundets interesser.

Kl. 13:47

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Inger Støjberg (DD):

Nu kunne jeg egentlig rigtig godt tænke mig at diskutere det her mere med statsministeren, men det lover jeg at vi kommer tilbage til. Men jeg tror, jeg lige vil benytte mit sidste spørgsmål til noget lidt andet, nemlig store bededag.

Det er jo ikke nogen hemmelighed, at jeg synes, det er en rigtig dårlig idé at afskaffe store bededag. Jeg tror heller ikke, det er nogen hemmelighed, at det vel stort set kun er regeringen, der kan se det geniale i det efterhånden. Jeg er helt sikker på, at det virkede som en fuldstændig fantastisk, fremragende og genial idé, da man sad deroppe på Marienborg, men så sker der jo ofte det, at så rammer idéen virkeligheden. Og det er jo det, der er sket nu.

I sidste uge kom det så frem, at børnene ikke længere skal i skole på store bededag, men at det skal lærerne. Det viser jo så med al tydelighed, synes jeg, sådan det absurde i det her forslag, for hvad er det egentlig, man har forestillet sig at lærerne skal lave i skolen den dag? Jeg kan forstå, at det jo nærmest er en statshemmelighed, hvem det var, der fik den her geniale idé, men jeg tror da måske nok, at personen, der fik idéen, måske ville have haft rigtig godt af en ekstra dag på skolebænken, for man har i hvert fald ikke tænkt konsekvenserne igennem, og det kunne man jo så måske have gjort der, hvis man havde fået en ekstra dag. Så jeg vil sådan set bare lige bede statsministeren om at bekræfte, at det er rigtigt, at lærerne nu skal have en ekstra skoledag, men at eleverne så ikke skal. Og hvad skal de lærere egentlig lave den dag?

Kl. 13:49

Formanden (Søren Gade):

Statsministeren for en afsluttende bemærkning.

Kl. 13:49

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Man ved jo som socialdemokrat, at man har givet et rigtig, rigtig godt svar på udlændingeområdet, når formanden for Danmarksdemokraterne ikke vil diskutere udlændinge længere, men alt muligt andet. Det glæder socialdemokraten, og derfor ser jeg frem til andre debatter om det her vigtige emne.

I forhold til det konkrete med undervisningspligten er det undervisningsministeren, der er den bedste til at svare, men som jeg forstår det, er det, fordi tilrettelæggelsen af antallet af skoletimer, og hvor de placeres, er et lokalt anliggende. Og det er i øvrigt noget, som jeg forstår at Danmarksdemokraterne i andre sammenhænge bakker op om, altså at tingene skal klares lokalt.

Kl. 13:49

Formanden (Søren Gade):

Vi siger tak til fru Inger Støjberg.

Jeg giver nu ordet til hr. Alex Vanopslagh.

Kl. 13:50

Spm. nr. US 7

Alex Vanopslagh (LA):

Tak. Det har længe været sådan i dansk politik, i særdeleshed når der har været valgkampe eller bare har været borgerlige regeringer, at mantraet eller det evige dilemma, det evige spørgsmål, jeg vil næsten sige den socialdemokratiske raison d'être, har været at slå fast, at det store dilemma i dansk politik er, om man vil vælge topskatteløst eller velfærd. Det har været Socialdemokratiets argument imod lavere topskat, at det tilsyneladende kun kan finansieres ved at forringe velfærden eller ved at fyre en masse offentligt ansatte. Og i den seneste valgkamp havde man udviklet lidt videre på det, hvor mantraet jo så var, at det var topskatteløst eller tryghed, som

danskerne skulle vælge imellem. Siden da er der jo kommet en ny regering, stadig væk ledet af Socialdemokratiet, som lægger op til at lette topskatten, og det skal statsministeren selvfølgelig ikke høre et eneste ondt ord om.

Mit spørgsmål er bare i al enkelhed: Hvem er det i den offentlige sektor, som regeringen vil afskedige for at finansiere de her topskattelettelser?

Kl. 13:51

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren.

Kl. 13:51

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Nu bliver det jo først og fremmest spændende at se, om LA også stemmer imod det her, ligesom man gør med store bededag, altså at man ikke længere stemmer for sin egen politik, når den bliver ført ud i virkeligheden. Spøg til side. Altså, topskattelettelser – det ved alle jo – er selvfølgelig ikke det, Socialdemokratiet har bragt ind i forhandlingerne omkring en ny regering. Vi kom med noget andet, nemlig en ændring af beskæftigelsesfradraget, som er, kan man sige, størstedelen af den skattereform, der bliver gennemført. Så var der et stærkt ønske fra andre partier om en topskattelettelser, og så er der oven på det lagt en toptopskat. Og jeg synes, at når man kigger på det samlede billede, ikke mindst med det særlige fokus på enlige forsørgere, kan jeg stå inde for den skattepolitik, der ligger på bordet, og som jeg synes er balanceret.

Derfor er regeringens holdning klar på skatteområdet. Og spørger du Socialdemokratiet – nu er det jo statsministeren, der er i spørgetime – kan også Socialdemokratiet stå inde for det her, fordi det er balanceret skattepolitik. Det er jo det, vi skal frem til som land. For hvis vi bare siger, at vi bare kan hæve skatten på alle parametre, eller at vi bare kan sænke den på alle parametre, bliver landet hverken dygtigere eller grønnere eller rigere af det. Men hvis vi tænker os om og kombinerer en ny CO₂-afgift på landbrug med en skattereform, som primært har til sigte at lette skatten for helt almindelige mennesker, der går på arbejde, med nogle andre målrettede initiativer, ja, så synes jeg, vi samlet set får en skattepolitik, der er med til at drive landet fremad.

Så er det helt rigtigt, at den her regering lægger op til, at der skal bruges færre penge administrativt-bureaukratisk i vores offentlige sektor. Og hvis vi vil bruge færre penge på bureaukrati, betyder det selvfølgelig, at nogle af dem, der i dag bruger tid på netop bureaukratiet eller på dokumentationen, vil vi hellere have lavet noget andet, bl.a. i den offentlige sektor.

Kl. 13:53

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:53

Alex Vanopslagh (LA):

Jamen jeg er ikke i tvivl om, at statsministeren finder regeringens samlede skattepolitik afbalanceret og synes, det er noget, man kan stå på mål for, på trods af at andre partier har haft et ønske om topskattelettelser. Men når jeg sådan i al oprigtighed synes, det er et relevant spørgsmål, er det, fordi vi har hørt i årevis, at topskattelettelser og velfærd stod i modsætning til hinanden. I Socialdemokratiets seneste valgkampagne var det jo så spørgsmålet »Topskattelettelser eller tryghed?« med den gode hr. Mattias Tesfaye som afsender. Hr. Peter Hummelgaard skrev på Twitter:

»Vi tror på, at det stærke fællesskab igen er vejen ud af krisen – andre partier vælger lavere topskat fremfor velfærd og tryghed.«

Og statsministeren selv sagde i sin åbningstale i 2021, at hvis der skulle sikres kolleger nok til de opgaver, der er i sundhedsvæsenet, så kræver det, at vi vælger velfærd frem for skattelettelser.

Jeg synes jo bare, det interessante her er, om statsministeren måske vil indrømme, at det er en unødvendig demonisering af sin politiske modstander, og at der ikke nødvendigvis er noget modsætningsforhold. Og hvis der er et modsætningsforhold, skylder regeringen jo et svar på: Hvor er det, man vil skære i den offentlige sektor? Hvor er det, man vil nedbringe trygheden for at tilvejebringe finansieringen til de topskattelettelser, man lægger op til?

Kl. 13:54

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren.

Kl. 13:54

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Nej, nu synes jeg, det nok lige er at stramme den at kalde det en demonisering, at man har en helt almindelig civiliseret debat om skattepolitik og andet inden for vores offentlige sektor. Det vil jo altid være sådan, når man indgår i en regering, at tingene ikke en til en kan se ud som det, man gik til valg på, og derfor kan man jo finde – jeg skulle til at sige hundredvis, men lad mig bare smide flere jetoner ind på bordet – tusindvis af citater fra de tre partier, som på forskellige områder vil afvige fra det, der så er det endelige resultat af nogle regeringsforhandlinger. Og jeg skulle til at sige, at sådan er et folkestyre jo. Altså, om kompromiset bliver indgået, når vi forhandler regering, eller når vi sidder i forhandlingslokalet og laver reformer og aftaler med hinanden, eller når vi stemmer i forbindelse med lovforslag, får ingen partier det en til en, som de gerne vil have det.

Som jeg sagde før, synes jeg, at styrken ved den samlede skattepolitik, der nu ligger fra regeringens side, er, at det i virkeligheden er lykkedes os at have et ben i forskellige lejre. Og jeg siger gerne åbent og ærligt, at topskattelettelser selvfølgelig ikke er noget, Socialdemokratiet har bragt ind til bordet. Til gengæld har vi det nok lidt bedre med en toptopskat og det, der sker med beskæftigelsesfradraget, og i særdeleshed det, der sker omkring enlige forsørgere.

Kl. 13:55

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:55

Alex Vanopslagh (LA):

Jamen jeg betvivler ikke, at der er indgået et kompromis, og jeg anklager heller ikke statsministeren for at begå løftebrud, og selv hvis jeg gjorde, vil jeg sige: Begå endelig alle de løftebrud, som man måtte have lyst til. Det, jeg gerne vil have statsministeren til at forholde sig til, er, at man i årevis har sagt, at der er et modsætningsforhold mellem topskattelettelser og velfærd, og man så får vredet armen om på ryggen og er nødt til at skulle indgå et kompromis, hvor man i regeringen lægger op til topskattelettelser. Betyder det velfærdsforringelser? Betyder det færre offentligt ansatte? Betyder det mindre tryghed? Eller har det bare hele tiden været en falsk dikotomi, en falsk modsætning, noget, der lød lækkert i en valgkamp og kunne bruges til at vinde valgkampe, men som man godt vidste var noget vâs?

Står statsministeren ved, at der er det her modsætningsforhold, og hvad kommer det til at betyde for danskerne? Og hvis ikke man står ved det modsætningsforhold, håber jeg da, at vi kan være fri for at høre på den slags i fremtiden og kan diskutere skattelettelser mere sagligt.

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren.

Kl. 13:56 forstår det, er det jo Energistyrelsen, som er nået frem til, at åben dør-ordningen kan være i strid med EU-retten – jeg er i øvrigt meget enig i alt, hvad der er sagt omkring den grønne omstilling – og jeg synes, det lyder rigtigt i mine ører, at det kan man ikke bare sidde overhørig.

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jamen modsætningsforholdet kan da sagtens være der. Det kommer jo an på, hvordan man finansierer det. Altså, jeg har da set adskillige økonomiske planer fra forskellige politiske partier, hvor man har lagt op til store skattelettelser finansieret ved eksempelvis at skære ned på andre velfærdsområder eller ikke følge det demografiske træk, hvilket uvægerlig eller i hvert fald med en stor sandsynlighed vil medføre forringelser for nogle udvalgte grupper i vores samfund.

Så der kan være et modsætningsforhold. Og alting starter og slutter jo med, om man vil gøre samfundskagen større, når man foretager ændringer, eller om man ikke vil gøre den større. For det er klart, at hvis man går ud og siger, at der kan laves massive skattelettelser inden for den almindelige offentlige økonomi, som allerede er kendt, uden at gøre os dygtigere eller rigere på den ene eller den anden måde, ja, så vil der da, når du så skal ud at finansiere det, være en risiko for, at det vil betyde forringelser. Så ligesom med alt andet afhænger det af, hvordan man gør det, og der vil jeg da bare anbefale, at man gør det på samme måde som den her regering.

Kl. 13:56

Kl. 13:57

Formanden (Søren Gade):

Vi siger tak til hr. Alex Vanopslagh.

Vi går videre i spørgerrækken, og jeg giver nu ordet til hr. Søren Pape Poulsen.

Kl. 13:57

Spm. nr. US 8

Søren Pape Poulsen (KF):

Tak for det. Også i denne netop overståede valgkamp blev der diskuteret klima. Der blev diskuteret slut med de lange sagsbehandlingstider. Der blev diskuteret, at nu skulle vi gå fra mål og ord til handling. Det er jeg meget enig i, og derfor var chokket selvfølgelig stort i går, da regeringen satte åben dør-ordningen i bero, altså investeringerne i den grønne omstilling. Jeg ser det som en bombe for den grønne omstilling, og vi kan diskutere nok så meget i det danske Folketing, men hvis vi forhindrer reelle investeringer, har vi jo et kæmpe kæmpe problem. Der lå over 15 GW grøn strøm klar til at blive opsat, og bare lige til sammenligning forventer vi, at Thor Havvindhøllepark er på 1 GW. Den var vi meget stolte af, da vi aftalte den i 2018.

Vi har travlt. Vi har travlt med at udbygge vores vindenergi. Vi fik meget få møller stillet op bare det seneste år, og hvis vi skal gøre os fri af russisk gas, hvis vi skal have styr på den grønne omstilling, have fart på den grønne omstilling, ja, så er tiden jo ikke til at sætte noget i bero, men til at komme endnu hurtigere videre. Derfor vil jeg gerne spørge, for det har været meget uklart: Har regeringen selv taget kontakt til Europa-Kommissionen og bedt om at se på et muligt problem, eller har Europa-Kommissionen taget sagen op af egen drift? Vi har nemlig ikke set nogen papirer fra Europa-Kommissionen, der har sagt, at det her skal vi stoppe nu.

Kl. 13:59

Formanden (Søren Gade):

Statsministeren.

Kl. 13:59

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Hvad der præcis er foregået i sagsbehandlingen, kan jeg simpelt hen ikke redegøre for. Det kan den ansvarlige minister. Men som jeg

Vi har jo en kæmpe fælles interesse i hele Europa i, at vi får det her på plads så hurtigt som overhovedet muligt. Hele Nordsøen er jo Europas skatkammer, hvad angår havvind. Der er en grund til, at vi har lavet en Esbjergdeklaration. Det er ikke ret lang tid siden, jeg stod sammen med Kommissionen og en række statsministre fra andre EU-lande, og vi blev enige om, at vi ville udvide kapaciteten og skabe meget mere havvindenergi i først Nordsøen og efterfølgende i Østersøen. Så jeg kan sige, at vi sætter alle sejl til på havet fra regeringens side i forhold til at få fundet en eller anden form for løsning på det her, og jeg har da tænkt mig selv at tage det op med kommissionsformanden, når jeg er til møde i Det Europæiske Råd i den her uge. Så vi bliver ikke uenige om, at det her er en trøls situation, og at vi skal gøre alt, hvad vi overhovedet kan, for at der bliver fundet en løsning så hurtigt som overhovedet muligt.

Kl. 14:00

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 14:00

Søren Pape Poulsen (KF):

Jeg er meget glad for, at statsministeren tilkendegiver, at hun selv vil sætte sig i front i den her sag. Hvis vi kigger på, hvad det er for nogle udfordringer, vi står over for, så burde den her sag jo i bund og grund fylde det hele lige nu, hvis vi virkelig mener noget med den grønne omstilling. Jeg er meget bekymret for det. Hvis man lige pludselig i en styrelse bliver i tvivl om, om det her er ulovligt, så synes jeg da, at inden man sætter alt i bero eller stopper det, skal man være sikker på, at det skal stoppes. Der ved jeg ikke, om statsministeren kan fortælle mig, om det er Europa-Kommissionen, der har bedt Danmark sætte behandlingen af de her projekter i stå, mens man undersøger sagen. Det ville være den her klassiske danske dukseindstilling til tingene, og jeg forstår ikke, hvorfor den her ordning er ulovlig i Danmark, når Europa-Kommissionen lige har godkendt en lignende ordning i Tyskland.

Kl. 14:01

Formanden (Søren Gade):

Statsministeren.

Kl. 14:01

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Det har jeg jo ikke nogen chance for at svare på. Det er en ressortminister, der må redegøre for det, men jeg går da ud fra, at formanden for Det Konservative Folkeparti er enig med den ansvarlige minister i, at hvis der er en hjemmelsudfordring et sted, skal man være ret transparent og åben omkring det og søge at få det løst, og det er vel det, som den ansvarlige styrelse og efterfølgende den ansvarlige minister har sat sig i spidsen for. Og så skal vi jo få rettet op på de problemer, der er, og få fundet en løsning, men jeg synes altså, det ville være lidt specielt, hvis jeg skulle stå som landets statsminister og sige, at hvis man konstaterer, at der måske er et problem – mangel på hjemmel, eller at man ikke overholder EU-retten – så skulle man bare være ligeglad med det. Det vil jeg jo ikke, og det går jeg heller ikke ud fra at formanden for Det Konservative Folkeparti mener.

Så de konkrete spørgsmål må man rette til rette vedkommende, og så må vi sætte alt ind for at få fundet en vej gennem det her – af hensyn til Danmark, men jo altså i allerhøjeste grad af hensyn til den

geopolitiske situation. Europa skal være fri af russisk gas og olie, og derfor skal vi have meget mere energi fra havvind.

Kl. 14:02

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 14:02

Søren Pape Poulsen (KF):

Selvfølgelig skal man overholde loven; det siger sig selv. Jeg bliver bare bekymret, når andre lande kan gøre noget og vi så åbenbart ikke kan gøre det, og at man lige pludselig i en styrelse finder ud af det efter flere år og siger: Hov, er der ikke lige noget her, vi skal tage op? Jeg kan bare ikke lade være med at sige, at det her virker så typisk dansk at stille os på den side, der siger: Lad os endelig stoppe alting, måske er der et problem her. Det gør vi i stedet for kigge på, hvad vores europæiske partnere gør. Vi skulle vel gerne have samme betingelser, ellers giver det jo ikke nogen mening.

Det, jeg frygter allermost, er, hvor vi ender. Hvilke investorer – de var jo alle sammen ude i går – har interesse i fremadrettet at bruge penge på den grønne omstilling i Danmark, hvis vi har et overforsigtighedsprincip i forhold til alle andre europæiske lande? Altså, hvad er det for et argument? Folk var jo bestyrkede i går. De var jo rystede over, at man stopper den her ordning, når man ikke gør det i andre lande. Det er bare det, jeg beder om at statsministeren er opmærksom på. Jeg synes faktisk, det er så vigtigt, at det skal man selvfølgelig holde øje med. En ressortminister kan svare på spørgsmål, men det må dog være sådan, at når det gælder situationen i Europa, den geopolitiske situation, vores sikkerhedspolitik, som det jo i bund og grund er, så er det ikke bare en accept af, at vi sætter sådan nogle projekter her i bero.

Kl. 14:03

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren.

Kl. 14:03

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg er fuldstændig og aldeles opmærksom på den her problemstilling, og jeg stod selv i Esbjerg for kort tid siden sammen med den tyske kansler, statsministerkolleger og Kommissionen og lagde sporene til en mangedobling af havvindkapaciteten. Det gør jeg jo selvfølgelig, fordi det er i dansk interesse, men jeg gør det jo i allerhøjeste grad også, fordi det er i Europas interesse. Alt må handle om nu at få fundet en løsning på det her, så vi kommer videre med at få produceret al den havvindenergi, som vores fantastiske havområde tilsiger, vi kan, både set med danske briller, men i allerhøjeste grad også med europæiske briller.

Kl. 14:04

Formanden (Søren Gade):

Vi siger tak til hr. Søren Pape Poulsen.

Jeg giver nu ordet til hr. Martin Lidegaard.

Kl. 14:04

Spm. nr. US 9

Martin Lidegaard (RV):

Tak. Jeg vil fortsætte lidt i det samme spor. For det er jo rigtigt, at vi i går fik besked om, desværre, at alle åben dør-ansøgninger er sat på standby, men det er ikke den eneste kedelige meddelelse, vi har fået på det grønne område. I dagene omkring åbningsdebatten kom det frem fra Energistyrelsens fremskrivning, at vi forventer nul vindmøller sat op på land i de næste 2 år i Danmark, og det kommer jo efter 2 år, hvor vi heller ikke har øget antallet af megawatt fra vindmøller på land i Danmark.

Faktisk har det, lige siden statsministeren blev statsminister, stået stort set stille med udbygningen af landvind. Der er kommet noget sol, men slet ikke i de mængder, der skal til for at nå de mål, vi har. Der er kommet lidt havvind. Det er ting, der blev besluttet helt tilbage i 2012. Derfor må man jo sige, at implementeringen af hele det vedvarende energi-projekt i Danmark, som er af afgørende betydning for både den grønne omstilling, erhvervslivets forerposition på det her område, de økonomiske konsekvenser, klimaet og ikke mindst vores sikkerhedspolitik som aftalt i det nationale kompromis, står bomstille.

Det går jeg ud fra at statsministeren – det gav hun også udtryk for under åbningsdebatten – ikke finder tilfredsstillende, og derfor er mit spørgsmål jo helt naturligt, hvad statsministeren har gjort for at ændre på den situation.

Kl. 14:06

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren.

Kl. 14:06

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Tak for det spørgsmål. Det har vi jo haft rig lejlighed til at diskutere i de lange regeringsforhandlinger, hvor Radikale Venstre var med meget af tiden, og hvor vi brugte meget tid på at diskutere den grønne profil for en kommende regering, hele klimaspørgsmålet og ikke mindst implementeringen. Det tror jeg alle er enige om, nemlig at nu har der været meget fokus på mål for klimapolitikken – hvad er vigtigt? – og der skal vi hele tiden gå et skridt videre, men i de kommende år er det faktisk implementeringen, hvor kedeligt det end måtte lyde, der bør være omdrejningspunktet for en regerings arbejde og for Folketingets arbejde.

Det er præcis det opdrag, den nye klimaminister har fået, nemlig at nu skal alt sættes ind på at få tingene til at virke i virkelighedens verden – og det er jo, hvad enten vi taler havvind, eller vi taler vind på land, eller vi taler anden form for bæredygtig energi – og i det hele taget også at få forstærket det europæiske samarbejde på det her område. For det er jo ikke kun os, der skal bruge mere vedvarende energi; det er også resten af kontinentet.

Så jeg er helt enig i analysen. Det er det, den nye klimaminister står i spidsen for. Og så vil der selvfølgelig være en række sådan mere detaljerede spørgsmål, som jeg er sikker på klimaministeren gerne vil svare på.

Kl. 14:07

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 14:07

Martin Lidegaard (RV):

Tak for besvarelsen. Nu spurgte jeg jo, hvilke overvejelser statsministeren havde gjort sig, og det skyldes to ting.

Vi har spurgt klimaministeren, hvornår den nationale energikrisestab rent faktisk begynder at virke. Den har til formål både at udbygge med mere vedvarende energi hurtigt og med mere grøn, billig og sikker fjernvarme hurtigt. Svaret er, at med en heldig hånd får vi måske til sommer en energikrisestab.

Jeg ved ikke, om statsministeren kan høre, der er sådan en eller anden modsætning i at have en energikrisestab, der virkelig skal i gang, gøre noget, få noget til at ske, implementere i år, og at så bliver den måske implementeret inden sommer. Der er ikke sat penge af til den, så vidt jeg forstår. Jeg har ved tidligere lejligheder haft mulighed for at foreslå statsministeren, at man laver en eller anden form for fasttrack på højeste niveau i regeringen, ligesom man gjorde under corona, da det handlede om vacciner.

Jeg mener egentlig, det her sikkerhedspolitisk rangerer på det niveau, hvor vi skal gøre os fri af den gas, nu også af sikkerhedspolitiske årsager, og jeg havde derfor håbet på, at statsministeren også ville tage en aktiv rolle i faktisk at få gang i den implementering, netop fordi jeg har hørt statsministeren være enig i, at det er vigtigt.

Kl. 14:08

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren.

Kl. 14:08

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Det er fuldstændig afgørende og nødvendigt, at Europa gør sig fri af Ruslands både gas og olie og i øvrigt også andre energiformer, og det er vi jo i fuld gang med i Danmark og har været det over en årrække. Nu lyder det, som om vi er gået i stå. Det er vi altså ikke; det var vi ikke under den tidligere regering, og det er vi heller ikke i den her regering.

Jeg kan sige, at regeringen forbereder, hvordan NEKST, som i øvrigt er en radikal opfindelse, præcis skal arbejde og fungere, og hvad det er for nogle hovedprioriteter, der skal lægges ind i arbejdet. Så det er gået i gang – der er ikke noget, der ligger stille – men det skal selvfølgelig forberedes og forankres på en ordentlig måde.

Kl. 14:09

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 14:09

Martin Lidegaard (RV):

Jeg bliver nok nødt til at sige, når statsministeren siger, det ikke er gået i stå, at der altså stort set ikke er kommet noget ny landvindenergi op i Danmark, siden statsministeren blev statsminister, når man kigger på det samlede antal megawatt. Der er kommet nogle få nye op og blevet taget nogle gamle ned, men samlet set har vi ikke fået mere landvind i Danmark, og vi står ikke til at få det de næste 2 år, medmindre der sker noget. Af solenergi har vi fået lidt mere, men slet ikke i den størrelsesorden, der skal til. Fjernvarmen har i 2022 fået et nøk op, men slet ikke i det omfang, der er behov for.

Så man kan ikke sige, det står stille, men man kan godt sige, at implementeringsmæssigt har det faktisk stået stille, og det er også derfor, jeg er lidt nysgerrig på, om vi kan forvente, at statsministeren engagerer sig. For jeg må sige, at når jeg kigger på, hvad der er sket, de første 3 år statsministeren har været statsminister, så tyder noget på, at der skal skubbes lidt på, også fra oven, for at der sker noget.

Kl. 14:09

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren.

Kl. 14:10

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Generelt engagerer jeg mig i alle relevante samfundsproblemstillinger. Og den vedvarende energi og vores nødvendige uafhængighed på energisiden af eksempelvis Rusland er selvfølgelig i høj grad klimapolitik, men det er jo også sikkerhedspolitik, som spørgeren også siger, så jeg er selv engageret i spørgsmålet.

Men der vil selvfølgelig være nogle helt konkrete spørgsmål, hvor det vil være en klimaminister, der er bedre til at besvare spørgsmålene – og arbejdet med at lave den her NEKST er altså i fuld gang.

Kl. 14:10

Formanden (Søren Gade):

Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til hr. Martin Lidegaard.
Jeg giver nu ordet til hr. Morten Messerschmidt.

Kl. 14:10

Spm. nr. US 10

Morten Messerschmidt (DF):

Tak, formand, og tak til statsministeren for at stille sig til rådighed. Jeg har tænkt meget over, hvad vi skulle tale om, og jeg tænker meget over det hver gang, for jeg synes, at vi har været lidt på kant med hinanden på det seneste. Der er vel nærmest ikke nogen i Danmark, statsministeren ikke har været på kant med, både kirken, fagbevægelsen, oppositionen i Folketinget osv. Derfor tænkte jeg også, at vi måske skulle prøve at finde noget at tale om, hvor vi kunne finde hinanden, og en af de ting, som vi i hvert fald i valgkampen – i sådan små lyse stunder – kunne finde hinanden om, var at skabe et arbejdsmarked, som i højere grad tager højde for vores seniorer, med en større grad af fleksibilitet osv.

Jeg så forleden dag på forsiden af Berlingske nogle beregninger fra Danica Pension, hvor man kunne se, at stadig flere lægger til side for at kunne selvpensionere sig. Og ud over at det skaber nogle økonomiske problemer for statsfinanserne, giver det i hvert fald et billede af, at folk i Danmark, især når man nærmer sig 50'erne og 60'erne, begynder at tænke over at vægte familielivet og fritidslivet meget højt. Man vil sådan set gerne forringe sin købekraft og igennem de produktive år, hvis man kan bruge det udtryk, for til gengæld at have noget mere familieliv og fritid, når man kommer op og bliver senior. Det synes jeg der er noget interessant i, og det er noget, vi skal eftersøge. Vi vil i hvert fald godt i Dansk Folkeparti være med til at skabe et arbejdsmarked, hvor man får en større grad af rummelighed og frihed, når man måske er i 50'erne, eller 10 år før man går på pension.

Vi talte jo i valgkampen om det her med at få lagt et loft over pensionsalderen, som jeg tror er enormt vigtigt, i hvert fald for nogle grupper, som kan se frem til først at kunne trække sig tilbage, når de bliver 72-73 år, endog folk, der har sådan fysisk hårdt krævende jobs.

Så for nu at finde noget, vi kunne være enige om – og ikke et ord om store bededag her – så vil jeg høre, hvad statsministeren tænker om det, altså at gøre arbejdsmarkedet mere fleksibelt for seniorerne og sikre mere rummelighed og respekt for, at folk gerne vil prioritere deres familie og fritid.

Kl. 14:12

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren.

Kl. 14:12

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Først og fremmest er jeg jo glad for, at spørgeren har søgt i sin sjæl efter et sted, hvor vi er enige. Jeg tror nu ikke, man behøver at søge så dybt en anden gang, for der er faktisk rigtig, rigtig mange områder, hvor spørgeren og svareren er enige om rigtig mange ting.

Når vi taler om tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, er det jo også et område, hvor vi traditionelt har arbejdet tæt sammen, bl.a. omkring Arnepensionen. Og jeg er jo selv af den meget, meget klare overbevisning, at når man er nedslidt og har været mange år på arbejdsmarkedet, skal man kunne trække sig værdigt tilbage. Det er derfor, vi i sin tid foreslog Arnepensionen og i øvrigt har arbejdet meget tæt sammen omkring det.

Nu lægger jeg mig så ud med endnu flere, men jeg må bare være ærlig at sige, at jeg godt nok bliver bekymret, hvis vi begynder at sige, at man allerede, når man er i 50'erne, skal begynde at overveje at arbejde mindre. For det, jeg hører alle steder fra, er, at alle ønsker at arbejde mindre, og der må jeg jo bare være lyseslukkeren, eller hvad det nu hedder på moderne dansk, for hvis alle gerne vil arbejde mindre og kravene til velfærdssamfundet bliver ved med at stige,

hænger det jo ganske enkelt ikke sammen – det hænger ganske enkelt ikke sammen.

Så jeg tror, vi bliver nødt til at tage det modsatte udgangspunkt, nemlig at den skandinaviske velfærdsmodel grundlæggende bygger på arbejde og beskæftigelse, og at vi sætter en ære i at forsørge os selv, har fritidsjob med det samme, når vi kan, som børn og unge, og arbejder ved siden af, mens man tager en uddannelse. Både mænd og kvinder er på arbejdsmarkedet, og man bliver ved, så længe man kan. Hvis det er det, der er vores udgangspunkt, så har vi også frihed til at hjælpe dem, der af forskellige årsager ikke kan arbejde undervejs. Det er grundtesen. Begynder vi at afvige fra den, falder det her velfærdssamfund fra hinanden. Det er det første, jeg vil sige.

Det andet – og det er så et tilsagn – er, at jo mere fleksibilitet, vi kan lægge ind på vores arbejdsmarked, jo bedre. Altså, jeg er 45 år selv, og det er lige før, spørgeren begynder at pensionere mig. Og det ville spørgeren selvfølgelig gerne. (*Munterhed*). Det er om 5 år, jeg er i 50'erne, men selvfølgelig skal jeg jo ikke arbejde mindre om 5 år, end jeg gør i dag, for der er jeg midt i livet. Men fleksibilitet, når man er rigtig senior, og det er jo langt senere, end når man er 50 år, vil jeg gerne være med til at diskutere.

Kl. 14:15

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Morten Messerschmidt (DF):

Men, altså, fakta er bare, at sidste år var der 64.000 danskere over 60 år, som gik ud af arbejdsmarkedet før folkepensionsalderen og levede af deres egen pensionsopsparing. For 10 år siden var det 21.000. Så danskerne ønsker mere fritid og mere fokus på familien. Derfor er vi jo nødt til at gøre det modsatte af det, statsministeren lægger op til. Vi er nødt til at starte med at sige: Hvordan gør vi, så folk, også når de er i 50'erne, 60'erne og 70'erne, synes, at de kan få det til at passe sammen med at være på arbejdsmarkedet.

Nu forstår jeg, at man her i Københavns Kommune er gået over til at lave en 4-dages arbejdsuge. Kunne det f.eks. være en vej at gå? Kunne man sige, at man i 5 år op til folkepensionsalderen får et retskrav på over for sin arbejdsgiver at kunne få en 3-dages arbejdsuge eller en 2-dages arbejdsuge for at gøre det mindre hårdt, men også for at gøre det mere attraktivt at være i arbejde?

Kunne man f.eks. lave nogle ordninger, som vi lancerede i valgkampen med »Bedstes første sygedag«, sådan at man rent faktisk har mulighed for at hjælpe sine forældre og sine bedsteforældre og tage med på hospitalet, til lægen, eller hvad det er, fuldstændig som man har, når ens barn bliver sygt. Altså, kan vi gøre nogle ting, så vi ikke pisser og straffer folk til at skulle finansiere hamsterhulet, velfærdsstaten osv., som selvfølgelig er vigtigt, men så vi faktisk gør det attraktivt og rummeligt, så man kan have både et arbejdsliv og et familieliv til at gå hånd i hånd?

Kl. 14:16

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren.

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Det er meget svært, for det er jo en reel værdidiskussion. Altså, for mig er det jo ikke en straf at gå på arbejde, ikke engang når jeg skal i Folketingssalen. Det er jo ikke at piske folk, at de skal kunne forsørge sig selv. Jeg ved jo, at spørgeren har rødder i den kristne tro, og det er jo en af de stærkeste protestantiske værdier, at man yder noget for det samfund, man er en del af. Det er i øvrigt også en meget, meget central dansk værdi, at man gør sig umage. Det er jo hele fundamentet, hvorpå vores samfund står, at vi går på arbejde og

i øvrigt sætter en ære i at gøre det. Det er ikke noget, vi er pisket til. Vi vil gerne gå på arbejde, og vi vil gerne forsørge os selv.

Hvis vi begynder at fravige den måde at betragte os selv på som individer i et fællesskab, krakelerer fællesskabet. For vi kan jo godt få det til at lyde som noget sådan lidt abstrakt, at det handler om noget finansiering af et velfærdssamfund, men det er jo f.eks. kræftbehandling, vi taler om. Hvis ikke vi går på arbejde og betaler skat, er der ikke nogen ordentlig kræftbehandling, og det ønsker vi jo.

Jeg tror simpelt hen, at vi bliver nødt til at forholde os til det her værdimæssigt, altså sætte en ære i at gå på arbejde, og så skabe rum for, at når livet af den ene eller den anden årsag tilsiger, at man ikke kan arbejde så meget, som man har kunnet på andre tidspunkter – sygdom, alder – så skal det være så fleksibelt som overhovedet muligt. Men jeg tror virkelig, vi skal holde fast i at sætte en ære i at gå på arbejde.

Kl. 14:17

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 14:17

Morten Messerschmidt (DF):

Men jeg er nødt til at sige til statsministeren, at der nok er en grænse for, hvor meget hun kan bestemme over det her, for folk vælger det selv. Jeg går ikke ud fra, at statsministeren vil ekspropriere folks pensionsopsparinger og sige, at de ikke må udbetales før tid – det ville være et ret radikalt synspunkt, og det mente jeg ikke positivt. Altså, det her handler om at lave et arbejdsmarked, som folk kan se sig selv i, og hvor de ikke føler trang til inden pensionsalderen at begynde at hæve deres pension, men hvor man rent faktisk kan se, at der er den skånsomhed og fleksibilitet, og at der er mulighed for at lade det gå hånd i hånd med et familieliv, sådan at folk bliver der og finansierer kræftbehandling, skoler, tilbagetrækningsordninger for de nedslidte osv.

Det, jeg er bekymret for, er, at statsministeren er så optaget af kun at sørge for, at folk arbejder mere og mere – helligdage væk osv. – med effektiviteten i højsædet. Dem, der så har råd til igennem et langt arbejdsliv at lægge penge til side, gør det så bare. De selv-pensionerer sig fuldstændig, uagtet hvad statsministeren måtte sige til dem. Men hvad så med dem, der ikke tjener nok? De kan så være en del af det hamsterhjul, som statsministeren mener skal finansiere det hele. Og der synes jeg og mit parti, at vi skal tale om, hvordan vi indretter et arbejdsmarked, så folk ikke føler sig presset så hårdt, at de trækker sig ud af arbejdsmarkedet, inden de egentlig burde gøre det, men at fleksibiliteten i forhold til familieliv, tilrettelæggelse af arbejdstid osv. er der, og at man derfor har lyst til at blive længere.

Kl. 14:19

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren.

Kl. 14:19

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Se, nu kommer vi ind til noget, der er rigtig interessant. Det der var jo faktisk hele bevæggrunden for at lave Arnepensionen, og det tror jeg faktisk begge partier fremhævede dengang, nemlig at dem, der har haft mulighederne, altid selv har kunnet definere, hvornår de gik ud af arbejdsmarkedet, og det ønskede vi to i fællesskab også skulle gælde for den nedslidte ufaglærte/faglærte, som har behov derfor. Så det er jeg meget, meget enig i.

Selve idéen om, at man skal kunne se sig selv i et arbejdsliv, også ind i seniortilværelsen eller sågar i pensionstilværelsen, hvis det kan lade sig gøre, vil jeg meget, meget gerne være med til at diskutere. Jeg tror bare ikke, vi kommer udenom, også sådan folkekulturelt, at

forholde os til vores tid og i hvert fald have en ærlig snak om, at hvis det bider sig fast, hvad jeg kan fornemme er en del af den offentlige diskussion nu, nemlig at alt handler om, at vi skal arbejde mindre, så kommer det med en pris. Og så må folk jo også ædrueligt være med i en diskussion om – det gælder også her i salen – hvad det så er, vi ikke skal bruge penge på i det her samfund. For hvis vi fortsætter med, at vi vil bruge flere og flere penge på f.eks. psykiatri, men at alle gerne vil arbejde mindre, så kommer det regnestykke i hvert fald ikke til at hænge sammen.

Kl. 14:20

Formanden (Søren Gade):

Det afsluttede spørgsmålet. Vi siger tak til hr. Morten Messerschmidt.

Jeg giver ordet til hr. Torsten Gejl.

Kl. 14:20

Spm. nr. US 11

Torsten Gejl (ALT):

Tak, formand. I Alternativet er vi rigtig optaget af vand, både ferskvand og saltvand, både vandet i vores bække, åer og søer, men også i vores farvande og ikke mindst i de indre farvande og de danske kystnære farvande. Desværre kan man roligt sige, at kvaliteten af vores vand går tilbage alle vegne. Mange steder indeholder vores drikkevand sprøjtegifte. Til gengæld indeholder mange åer og kystnære farvande ikke længere fisk.

Men i dag starter vi ikke i havet. Mit første spørgsmål går på en anden type vand, nemlig drikkevand. I valgkampen var vi i den rød-grønne blok enige om, at forureningen af det danske drikkevand skal håndteres nu. Ifølge statsministeren var det, og jeg citerer, næsten ikke til at bære, hvis os, der er her i dag, ikke sørger for, at vores børn og børnebørn får mulighed for at drikke rent vand. Derfor præsenterede vi i fællesskab i valgkampagnen et forslag om at frede 200.000 ha jord fra sprøjtegifte – et enormt vigtigt skridt for vores natur og miljø og for mennesker, ikke mindst de næste generationer.

Men siden da har noget ændret sig, for nu er forslaget forsvundet. Det findes simpelt hen ikke i regeringsgrundlaget. På den baggrund vil jeg spørge: Er der noget, der har forandret sig, siden statsministeren har ændret sin holdning til drikkevandet og til, at vi bør gøre noget nu?

Kl. 14:21

Formanden (Søren Gade):

Statsministeren.

Kl. 14:21

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Først vil jeg sige, at jeg er meget enig i hele indledningen. Altså, vi lever jo som mennesker qua vand, og vi skal passe ordentligt på vores drikkevand, både af hensyn til os selv, men jo i allerhøjeste grad også af hensyn til de kommende generationer. Og jeg er også meget glad for Alternativets fokus på vores havområder med alt, hvad dertil hører. Det indgår jo også i regeringens ønsker på naturområdet. Jeg er absolut optaget af vores drikkevand.

Noget af det, vi talte om før valget, var, at vi havde behov for en kortlægning af de steder, hvor vores grundvand og vores drikkevand er. Den kortlægning sætter vi i gang, men regeringen siger så også, at der skal laves noget helt akut omkring der, hvor boringerne er, og det arbejde bliver også sat i gang allerede nu. Så jeg tror egentlig, at vi i Folketinget er bredt enige om, at drikkevandet er noget af det guld, vi har i vores undergrund, og at det skal vi passe rigtig, rigtig godt på.

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 14:22

Kl. 14:22

Torsten Gejl (ALT):

Tak. Som jeg nævnte i min indledning, er det ikke kun drikkevandet, der bør have vores intense opmærksomhed. Som statsministeren siger, har vi jo også haft kig på vores have og bunden af havet, som også er i en utrolig dårlig stand. Til havs graver vi enorme sandbanker, der skal bruges til anlægsprojekter, væk, og vi dumper i millionvis af ton slam og mudder i vores indre farvande med fare for at forurene både havet og strandene. Hvis vi en dag fjernede alt vandet i havet, tror jeg, vi ville få et chok. Vi ville se månelandskaber af død havbund med meget få områder med liv, vi ville se kæmpestore kratere med råddent vand fra gamle sandsugninger og marine lossepladser der, hvor der er dumpet millioner af kubikmeter mudder og slam.

Apropos månelandskaber og en død havbund er det for nylig kommet frem, at en dansk virksomhed tjener penge på at aftage industrispildevand fra den norske olieproduktion for at rense det og genanvende det. Det betyder, at der ledes meget høje koncentrationer af en lang række miljøskeadelige og hormonforstyrrende stoffer ud i Agersø Sund fra Stignæs, og det har faktisk stået på i næsten 30 år. Hvad er statsministerens holdning til, at vi i Danmark forurenar vores nære farvande gennem behandlingen af andre landes olieaffald? Og specielt i forhold til det her eksempel: Hvad tænker statsministeren om, at vores farvand er marin losseplads for den norske olieindustri?

Kl. 14:24

Formanden (Søren Gade):

Statsministeren.

Kl. 14:24

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg tror, det er helt rigtigt at have fokus på, hvad det er for en funktion, havet har, og det er jo rigtigt, at vores historie er fyldt med eksempler, hvor man tænker, at man bare kan dumpe ting i havet, fordi ingen kan se det. Men det er en meget, meget vigtig del af vores natur.

Den nye regering har jo besluttet, at vi vil have en rigtig naturlov i Danmark. Det er ikke mindst inspireret af SF, som igennem længere tid har ønsket det, og som også har bragt det meget ind i de regeringsforhandlinger, der var, og når vi begynder at arbejde med en naturlov, arbejder vi med biodiversitet – det siger sig selv – men vi arbejder også med det, der sker i vores hav. For vi skal både have et øje på den natur, vi tydeligt kan se, men også den, vi ikke kan se. Så noget af det, som spørgeren er inde på her, er jo noget af det, der i mine øjne vil være naturligt at have med ind i det arbejde.

Kl. 14:25

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 14:25

Torsten Gejl (ALT):

Som vi plejer at gøre det i Alternativet, kommer det sidste spørgsmål fra et medlem. I dag er det Fabian Forbert-Hansen fra Alternativets Unge, der spørger, hvad statsministeren mener om muligheden for at differentiere momsens på fødevarer. I Alternativet mener vi, at momsens burde være markant lavere på frugt og grønt. Det er jo en praksis, som er meget udbredt i Europa.

Vi mener, at man burde halvere momsen på sunde, grønne fødevarer, som man med fordel kunne producere, sælge og spise flere af. En lavere moms på frugt og grønt ville være til fordel for danskernes pressede økonomi og i forhold til at få sund mad. Det vil være en fordel for folkesundheden. Så på den baggrund vil jeg på vores medlems vegne spørge statsministeren, hvad statsministeren mener om at reducere momsen på f.eks. frugt og grønt og bruge det redskab.

Kl. 14:25

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren.

Kl. 14:25

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Altså, det er jo et spørgsmål fra Fabian, som jeg godt både forstår og egentlig også grundlæggende har ret stor sympati over for. Så det er ikke, fordi jeg har en principiel modstand mod, at der var en differentiering af moms på noget af det, vi gerne vil have at folk køber mere af, og måske tilsvarende på noget, vi gerne vil have at folk køber mindre af. Og jeg er jo også meget enig i, at det i forhold til inflationen vil være en direkte hjælp til de mennesker, der måtte kunne mærke den meget og mest konkret på deres økonomi.

Som altid er djævelen jo i detaljen, nemlig hvordan vi skal finansiere det her, for momsen er jo en ret stor indtægtskilde til alt det andet, vi også gerne vil som samfund. Så inden vi går videre i diskussionen, skal vi i hvert fald have en snak om, hvordan det skal finansieres, i fald det var noget, man skulle gøre, og det har vi ikke nogen plan om, for vi ved fra regeringens side, at det har vi ikke en finansiering til. Men den anden del af mønten skal i hvert fald være med i overvejselsen.

Kl. 14:26

Formanden (Søren Gade):

Det afslutter spørgsmålet og spørgetimen. Vi siger tak til hr. Torsten Gejl.

Inden vi går til det næste og sidste punkt på dagsordenen, holder vi lige 2 minutters pause, så vi kan få rokeret rundt i salen.

Vi genoptager mødet om 2 minutter.
Mødet er udsat. (Kl. 14:27).

Det sidste punkt på dagsordenen er:

2) 2. behandling af lovforslag nr. L 26:

Forslag til lov om ændring af lov om institutioner for almen- og gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. (Afstandszoner i skoleåret 2023/24).

Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).
(Fremsættelse 26.01.2023. 1. behandling 31.01.2023. Betænkning 02.02.2023).

Kl. 14:30

Forhandling

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Mødet er genoptaget.

Der er stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 14:30

Afstemning

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af SF, EL og ALT)?

Det er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 6 af et mindretal (KF), tiltrådt af et mindretal (DD, LA og DF), og der kan stemmes.

Afstemningen er afsluttet.

For stemte 29 (DD, LA, KF og DF), imod stemte 73 (S, V, M, SF, EL, RV, ALT og SP), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Herefter er ændringsforslag nr. 4, stillet og tiltrådt af de samme mindretal, bortfaldet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 7, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af SF, EL og ALT)?

Det er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 8 af et mindretal (KF), tiltrådt af et mindretal (DD, LA og DF), og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For stemte 30 (DD, LA, KF og DF), imod stemte 77 (S, V, M, SF, EL, RV, ALT og SP), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Herefter er ændringsforslag nr. 2 og 3, stillet og tiltrådt af de samme mindretal, bortfaldet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 9 af et mindretal (KF), tiltrådt af et mindretal (DD, LA og DF), og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For stemte 30 (DD, LA, KF og DF), imod stemte 75 (S, V, M, SF, EL, RV, ALT og SP), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Herefter er ændringsforslag nr. 5, stillet og tiltrådt af de samme mindretal, bortfaldet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 10 af et mindretal (KF), tiltrådt af et mindretal (DD, LA og DF), og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For stemte 30 (DD, LA, KF og DF), imod stemte 76 (S, V, M, SF, EL, RV, ALT og SP), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 11 og 12, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af SF, EL og ALT)?

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 14:34

Meddelelser fra formanden

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i dag om 10 minutter.

Mødet er hævet. (Kl. 14:35).
